Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Kontroli Budżetowej

2025/2237(INI)

6.2.2026

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za rok 2024
(2025/2237(INI))

Komisja Kontroli Budżetowej

Sprawozdawca: Dick Erixon

SPIS STREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za rok 2024

(2025/2237(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) dotyczące inwestycji za lata 2024–2025 pt. „Innowacje, integracja i uproszczenie w Europie”, opublikowane 5 marca 2025 r.,

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) nr 07/2025 z 19 marca 2025 r. pt. „Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych”,

– uwzględniając oświadczenie CC 1/2025 komitetu kontaktowego najwyższych organów kontroli Unii Europejskiej z 30 września 2025 r. w sprawie zewnętrznej kontroli publicznej nad Europejskim Bankiem Inwestycyjnym,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0000/2026),

A. mając na uwadze, że podstawową misją Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego (grupa EBI) jest pobudzanie wzrostu gospodarczego w UE; mając na uwadze, że jego inwestycje powinny służyć eliminowaniu rzeczywistych niedoskonałości rynku;

B. mając na uwadze, że obszary polityki społecznej należą przede wszystkim do kompetencji krajowych; mając na uwadze, że finansowanie EBI nie może zastępować krajowych środków budżetowych i musi mieć charakter dodatkowy;

C. mając na uwadze, że intensywność i jakość nadzoru Parlamentu nad operacjami finansowymi EBI powinny odpowiadać intensywności współpracy EBI z Komisją, która stała się bardzo znacząca;

D. mając na uwadze, że EBI jest własnością państw członkowskich, a jego kapitał subskrybowany w wysokości 248,8 mld EUR stanowi zobowiązanie wobec podatników; mając na uwadze, że pożyczki zaciągane przez EBI nie pojawiają się w krajowych statystykach długu publicznego; mając na uwadze, że ów pozabilansowy charakter sprawia, że zasadnicze znaczenie mają rygorystyczne normy efektywności i kontrola zewnętrzna; mając na uwadze, że rozszerzeniu mandatu EBI musi towarzyszyć wzmocnienie mechanizmów kontroli zewnętrznej;

Operacje finansowe i wyniki

1. odnotowuje stabilny wynik finansowy grupy EBI w 2024 r.; podkreśla, że sukces musi być mierzony konkretnymi wynikami gospodarczymi, a nie tylko zatwierdzonymi wolumenami;

2. zauważa z zaniepokojeniem, że część płatności opóźnionych o ponad 90 dni potroiła się i wyniosła 281,3 mln EUR na koniec 2024 r., co stanowi 0,06% całkowitego portfela kredytowego (w porównaniu z 82,4 mln EUR, czyli 0,02%, na koniec 2023 r.); podkreśla, że ów wzrost ekspozycji nieobsługiwanych i zaległych płatności znacznie przekracza wzrost ogólnego portfela kredytowego o 2%;

InvestEU, uproszczenie wieloletnich ram finansowych oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

3. zauważa, że w 2024 r. EBI zatwierdził 38 operacji w ramach InvestEU i wykorzystał w tym celu gwarancje UE na kwotę 1,7 mld EUR; podkreśla, że program InvestEU należy oceniać na podstawie jakości jego interwencji i ich wymiernego wpływu, a nie tylko wysokości wykorzystanych środków finansowych; podkreśla, że w sprawozdawczości należy przesunąć punkt ciężkości z wskaźników opartych na nakładach na wskaźniki oparte na skutkach, pokazujące rzeczywiste wyniki gospodarcze;

4. zauważa, że wielość unijnych instrumentów finansowania skutkuje brakiem efektywności; podkreśla, że ograniczenie biurokracji ma zasadnicze znaczenie dla przywrócenia konkurencyjności;

Bezpieczeństwo energetyczne

5. wzywa EBI do rozszerzenia finansowania energii jądrowej i do oceny wszystkich projektów niskoemisyjnych pod kątem obiektywnych kryteriów, w tym intensywności emisji dwutlenku węgla w całym cyklu życia i stabilności sieci, bez dyskryminowania żadnej technologii; podkreśla, że państwa członkowskie zachowują suwerenne prawo do decydowania o własnym koszyku energetycznym;

Polityka obrony i bezpieczeństwa

6. podkreśla, jak ważny jest wkład grupy EBI w pokój i bezpieczeństwo Europy, na co wskazano w białej księdze w sprawie obronności europejskiej „Gotowość 2030”, a to dzięki temu, że EBI wspiera inicjatywy mające na celu wzmocnienie przemysłu obronnego UE, poprawę infrastruktury cyberbezpieczeństwa i promowanie innowacji w zakresie krytycznych technologii obronnych poprzez zapewnienie finansowania i pobudzanie inwestycji prywatnych;

7. podkreśla, że EBI powinien być w stanie finansować wszystkie rodzaje projektów obronnych;

8. wzywa EBI do zidentyfikowania barier utrudniających inwestycje w obronność i ochronę granic; podkreśla, że usunięcie przeszkód ma zasadnicze znaczenie dla wymiernej poprawy bezpieczeństwa;

9. podkreśla, jak ważne jest nawiązanie zorganizowanej współpracy z Funduszem Innowacyjnym NATO z myślą o synergii i niepowielaniu wysiłków, w szczególności w zakresie zwiększania skali zastosowania technologii tam, gdzie kapitał prywatny jest niewystarczający;

Inwestycje w obszarach należących do kompetencji krajowych

10. przypomina, że problemy z dostępem mieszkań należy rozwiązywać przede wszystkim na szczeblu lokalnym lub krajowym; ma wątpliwości, czy finansowanie przez EBI czysto lokalnych projektów mieszkaniowych niemających wymiaru transgranicznego rzeczywiście stanowi dobry stosunek wartości do ceny;

Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw, spółek o średniej kapitalizacji, przedsiębiorstw typu start-up i scale-up oraz innych przedsiębiorstw

11. podkreśla, że EBI musi zajmować się rzeczywistymi niedoskonałościami rynku oraz że jego inwestycje nie mogą zastępować kapitału prywatnego ani krajowych środków budżetowych; podkreśla, że ochrona konkurencji na rynku ma zasadnicze znaczenie;

12. odnotowuje ustalenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym ETO nr 07/2025 dotyczące niewystarczającej dodatkowości; ostrzega przed niebezpieczeństwem wyparcia inwestycji prywatnych; apeluje o ilościowe progi ryzyka i oceny ex post dotyczące zjawiska wypierania;

13. zauważa, że pożyczki EBI wiążą się z większymi obciążeniami administracyjnymi niż pożyczki komercyjne; wzywa EBI do opublikowania planów zmniejszenia ograniczeń;

Spójność, klimat, cyfryzacja i zrównoważenie środowiskowe

14. podkreśla, że sprawozdawczość, której podstawą są wolumeny, mierzy produkty, a nie rezultaty; apeluje o wskaźniki zorientowane na rezultaty, takie jak emisje CO2, których uniknięto w przeliczeniu na każde zainwestowane euro; opowiada się za analizą porównawczą względem porównywalnych interwencji;

15. ostrzega, że ciągła akumulacja pokrywających się celów w zakresie włączania w główny nurt polityki grozi powstaniem struktury portfela, która z matematycznego punktu widzenia nie ma sensu;

Działalność EBI poza UE

16. nalega, aby udzielanie pożyczek państwom spoza UE było uzależnione od współpracy z UE w zakresie zarządzania migracją, w tym readmisji;

17. podkreśla, że solidne środki służące zwalczaniu nadużyć finansowych mają zasadnicze, jeśli chodzi o zaufanie podatników do inwestycji EBI i jego stałe wsparcie dla Ukrainy; apeluje o rygorystyczne standardy kontroli; utrzymuje, że EBI powinien sprawować nieograniczony nadzór nad wszystkimi swoimi inwestycjami poza UE;

Struktura rozliczalności w EBI

18. wyraża aprobatę dla oświadczenia komitetu kontaktowego CC 1/2025, w którym to oświadczeniu wskazano krytyczne braki w zakresie audytu; zwraca uwagę na paradoks polegający na rozszerzonym mandacie EBI i ograniczonych uprawnieniach kontrolnych; wzywa do zaangażowania krajowych najwyższych organów kontroli; przypomina, że zmiana traktatu jest konieczna, aby Europejski Trybunał Obrachunkowy otrzymał pełny dostęp do EBI;

19. wyraża zaniepokojenie upadłością przedsiębiorstwa Northvolt, mimo że otrzymało ono 942,6 mln EUR w postaci pożyczek od EBI; zauważa, że podobne ryzyko istnieje w przypadku przedsiębiorstwa Stegra; wzywa do ujawnienia ocen ryzyka sporządzanych przez EBI; domaga się przeglądu wniosków wyciągniętych w przypadku przedsiębiorstwa Northvolt; wzywa EBI do ujawnienia profili oceny ryzyka w odniesieniu do tych i innych podobnych zobowiązań; ponawia swój apel do EBI o przedstawienie szczegółowych informacji na temat oceny i procesu decyzyjnego przed inwestycją w Northvolt AB oraz o wyjaśnienie, w jaki sposób taki kluczowy projekt zakończył się niepowodzeniem pomimo zapewnień EBI, że odpowiednio i stale monitoruje on beneficjentów otrzymujących od niego wsparcie finansowe; z zaniepokojeniem odnotowuje powiązania polityczno-partyjne między kierownictwem EBI a jednym z pierwszych inwestorów i doradców w przedsiębiorstwie Northvolt;

20. zdecydowanie domaga się wzmocnienia procedur zapobiegania konfliktom interesów; wzywa do wprowadzenia bardziej rygorystycznych okresów karencji dla wiceprezesów EBI oraz jaśniejszych zasad ich udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących ich krajów pochodzenia;

Przejrzystość, kontrola i nadzór

21. ubolewa, że EBI nie podjął działań w związku ze sprawozdaniem rocznym Parlamentu z jego działalności finansowej w 2023 r.[1]; podkreśla, że porozumienie międzyinstytucjonalne ma zasadnicze znaczenie dla przewidywalnej współpracy;

Działania następcze w związku z zaleceniami Parlamentu

22. wzywa do podjęcia w odpowiednim czasie działań następczych w związku z następującymi kwestiami: a) skutki inwestycyjne; b) zapobieganie konfliktom interesów; c) przejrzystość; d) ta rezolucja;

°

° °

23. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz zwraca się do Rady i do Rady Dyrektorów EBI o przeprowadzenie debaty na temat stanowisk przedstawionych przez Parlament w tej rezolucji.

[1] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 28 lutego 2024 r. w sprawie działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za rok 2023 (Dz.U. C, C/2024/6742 z 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6742/oj).